

การศึกษาการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์กับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่หมู่บ้านป่าสักงาม ตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการ การดำเนินการ ผลการดำเนินการ และปัญหาอุปสรรค และศึกษาความสอดคล้องระหว่างแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของหมู่บ้านป่าสักงาม กับแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสังเกตไม่มีส่วนร่วม เอกสารที่เกี่ยวข้องนำมาวิเคราะห์ เนื้อหา ซึ่งใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาตามเหตุผลและข้อเท็จจริงเปรียบเทียบกับกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ ผลการศึกษาพบว่าชุมชนมีพัฒนาการในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบ้านพักมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยแบ่งพัฒนาการตามช่วงของการเข้ามาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ และรูปแบบของการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบ้านพักมีส่วนร่วมกับชุมชน แบ่งออกเป็น 2 ยุค

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนบ้านป่าสักงามมีทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติเป็นสิ่งดึงดูดใจ มีความหลากหลายทางชีวภาพพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ มีค่ายสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อเป็นพิพิธภัณฑ์ทางธรรมชาติที่มีชีวิตเป็นศูนย์การเรียนรู้ ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้นักท่องเที่ยวและผู้ที่มีสนใจเกิดการเรียนรู้และเกิดจิตสำนึกในการดูแลสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมในการอนุรักษ์ธรรมชาติ การตั้งแคมป์พักแรม บริการบ้านพักแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน สำหรับปัญหาที่สำคัญคือ ขาดมาตรการในการควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยว อาจสร้างผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและการท่องเที่ยวของชุมชนเอง เส้นทางการเดินป่าบางช่วงยังไม่ปลอดภัย ขาดความรู้ในการจัดการขยะและบำบัดน้ำเสียตามหลักการวิชาการที่ถูกต้อง ชุมชนท้องถิ่นมีโอกาสน้อยในการเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว

การดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนบ้านป่าสักงาม สอดคล้องกับแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเพียงสองแนวทาง ได้แก่ การจัดการให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึก การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและบริการท่องเที่ยว ส่วนแนวทางการจัดการที่ไม่สอดคล้อง ได้แก่ การจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม การจัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น การจัดการส่งเสริมตลาดและบริการนำเที่ยว

The objective of this research on the home-stay and eco-tourism, conducted at Ban Pa Sak Ngam, Tambon Luang Nua, Doi Saket District of Chiang Mai province, was to chiefly study on the development, operations along with their relevant results, difficulties and obstacles. The research was also to study the correlation between in the Pa Sak Ngam Village's operational concepts on eco-tourism attractions with the Tourism Authority of Thailand's concepts and guidance. The data for this research were collected by means of interviewing key informants in addition to the applications of participants observation, technique, then, the collected data were analyzed by utilizing descriptive analysis based on facts and reasons which were compared to the previously-established concepts and objectives.

The research results revealed that the target community had developed their managerial procedures in a community-based eco-tourism. According to the introduction of the Huay Hong Krai Center of Development Studies and participatory community-based pattern of eco-tourism, the researcher divided the activity development into two periods.

Firstly the management of Pasak Ngam's eco-tourism industry emphasized on the encouragement of environmental cares and natural resource preservation in the village. Accordingly the village had various attractive matters such as a diversity of animals and plants, environmental learning camp, camping grounds, home-stay type of accommodation, bushtrekking, and a natural museum, serving as a holistic significant learning center. Those matter could be applied to fortify sense of awareness for tourists towards their environmental conservation behaviors.

There were some significant problems found in the area such as lacking of appropriate measures to central the tourist numbers. That could have an environmental impact toward the community and eco-tourism activity. Other issues were such as lacking of appropriate waste of water management, and community participation in tourism management.

This research found that there were only two procedural operations within this study village cooperating with the TOT's concepts all guidelines of eco-tourism. Those were the measures of awareness establishment to the tourists and people and infrastructure management for better services. The mismatched concepts were the environmental and tourism source management, people participation in management, marketing promotion and guide services.